

Маріупольський державний університет

Кафедра німецької та французької філології



РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни


Вступ до германської філології

Освітньо-професійна програма: Мова і література (німецька),
Мова і література (англійська)
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.04 Германські мови та літератури
(переклад включно)
Курс: 2 (ОС «Бакалавр»)
Факультет іноземних мов

Робоча програма з навчальної дисципліни «Вступ до германської філології» для:
Освітньо-професійна програма: Мова і література (німецька),
Мова і література (англійська)
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.04 Германські мови та літератури
(переклад включно)
Курс: 2 (ОС «Бакалавр»)
Факультет іноземних мов

Розробник: Гутнікова Алла Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької та французької
філології протокол № 1 від «28 » серпня 2020р.

Завідувач кафедри німецької та
французької філології к.п.н., доцент Кажан
Ю.М. 

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання спеціалізація	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань Гуманітарні науки Спеціальність філологія	Нормативна цикл фундаментальних професійно-орієнтованих дисциплін (за вибором)	
Модулів – 2	спеціалізація «035.04 <u>Германські мови та літератури (переклад включно)</u> <u>Мова і література (німецька),</u> <u>Мова і література</u> <u>(англійська)</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		другий	другий
Індивідуальне науково-дослідне завдання Індивідуальне науково-дослідне завдання підготувати та захистити проект (2 год)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		четвертий	четвертий
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 2	ОС «Бакалавр»	20 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	6 год.
		ІНДЗ	
		2 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		52 год.	70 год.
Індивідуальні завдання: 2 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% / 67%

для заочної форми навчання – 22% / 78%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надати студентам загальних відомостей про специфіку германських мов як групи та про особливості історичного розвитку кожної германської мови з урахуванням групових зв'язків та тенденцій.

Завдання при вивченні дисципліни:

- забезпечити засвоєння студентами основних теоретичних понять та положень загального, порівняльно-історичного та контрастивного мовознавства;
- формувати у студентів лінгвістичний кругозір, розвивати уміння та навички щодо аналізу наукової літератури;
- для оптимізації учбового процесу запроваджувати міжфахові зв'язки з іншими дисциплінами (історія Європи, іноземна література, історія мистецтва, археологія, етнографія);
- розвивати у студентів творчий підхід при аналізі мовних явищ у синхронному та діахронічному аспектах;
- підвищувати загальноосвітній рівень студентів-філологів.

У результаті вивчення даної дисципліни фахівець повинен оволодіти наступними **компетенціями**: *соціальною та соціолінгвістичною компетенціями*, які передбачають розвиток уміння адекватно спілкуватися у романомовних країнах, а саме: правильно вибрати тематику, форму комунікації та ін.; *соціокультурною компетенцією*, яка полягає у знанні національно-культурних особливостей романомовних країн, а також у вмінні та навичках побудови використання мовних засобів, розповсюджених у цих країнах, а саме: правила ввічливості, вирази народної мудрості, реєстрові відмінності, діалект і говори; *дискурсивною компетенцією*, яка передбачає володіння дискурсивною стратегією; *навчальною компетенцією*, яка полягає в умінні вчитися, у здатності спостерігати за новим досвідом і брати в ньому участь, приєднувати нові знання до вже існуючих, застосовувати отримані знання під час самостійної та індивідуальної роботи з науковою літературою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати і вміти:

проаналізувати літературу за темою, скласти стислі конспекти або представити оброблений матеріал як таблиці. Теоретичні знання повинні бути використані на семінарах при аналізі явищ та виконанні завдань для самостійної роботи. При цьому, увагу треба приділити і фактичному мовної матеріалу, який вивчається у рамках практичного курсу іноземної мови.

Формою семестрового контролю є залік.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

СУЧАСНІ ТА ДАВНІ ГЕРМАНСЬКІ МОВИ

ТЕМА 1. Предмет курсу германістики: Предмет вивчення германістики. Зв'язки германістики з іншими гуманітарними науками. Порівняльно-історичний метод. Гіпотези виділення окремих груп індоєвропейських мов. Характеристика індоєвропейської прамови. Мови "кентум" та "сатем".

ТЕМА 2. Відомості про давніх германців.

Історичні відомості про давніх германців: джерела свідочств про давніх германців; класифікація давньогерманських племен; "велике переселення народів"; заснування варварських держав; держава Карла Великого; епоха викінгів.

ТЕМА 3. Германські мови та їх загальна характеристика

Історичний розвиток та становлення германських мов: західногерманські мови; східногерманські мови; північногерманські мови; види германської писемності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДАВНЬОГЕРМАНСЬКИХ МОВ

ТЕМА 4. Фонетичні особливості давньогерманських мов.

Зміни у акценті германського слова та система голосних у давньогерманських мовах: індоєвропейський наголос; зміни у наголосі германських мов; позиція германського наголосу; вплив акценту на фонологію та граматику мов германської групи; відображення і.-є. голосних у давньогерманських мовах; монофтонгізація дифтонгів та дифтонгізація монофтонгів; явище умлаута; типи аблаута у германських мовах. Система давньогерманського консонантизму: характеристика і.-є. приголосних; пересуви приголосних у германських мовах; дія закону Вернера; подвоєння приголосних; ротацізм.

ТЕМА 5. Морфологічна характеристика давньогерманських мов.

Іменник: роль основотворчих суфіксів у структурі іменника; категорії іменника у давньогерманських мовах; типи основ іменників та їх відміна.

Дієслова та їх морфологічна класифікація: парадигма давньогерманського дієслова; дієслівні категорії; сильна дієвідміна; ознаки слабкої дієвідміни; претеріто-презентні дієслова; дієслова з дефективною парадигмою.

Характеристика інших частин мови: типи відмінювання прикметників та ступені порівняння; типи займенників у германських мовах; давньогерманські числівники.

ТЕМА 6. Готська мова.

Особливості готської мови. Загальні ознаки готської мови з іншими германськими мовами. Готська абетка. Особливості готського консонантизму та вокалізму.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					ІНДЗ
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекц		сем	інд	с.р.		
Змістовий модуль I. СУЧАСНІ ТА ДАВНІ ГЕРМАНСЬКІ МОВИ	37	6	4	1	26	
Тема 1. <u>Предмет курсу германістики.</u>	10	2			8	
Тема 2. <u>Відомості про давніх германців.</u>	13	2	2	1	8	
Тема 3. <u>Германські мови та їх загальна характеристика.</u>	14	2	2	0	10	
Змістовий модуль II. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДАВНЬОГЕРМАНСЬКИХ МОВ	53	14	12	1	26	
Тема 1. <u>Фонетичні особливості давньогерманських мов.</u>	18	6	4		8	
Тема 2. <u>Морфологічна характеристика давньогерманських мов.</u>	20	6	4		10	
Тема 3. <u>Готська мова.</u>	15	2	4	1	8	
Усього годин	90	20	16	2	52	

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Заочна форма				
	усього	у тому числі			
лекц		сем	інд	с.р.	ІНДЗ
Змістовий модуль I. СУЧАСНІ ТА ДАВНІ ГЕРМАНСЬКІ МОВИ	37	4	2	1	30
Тема 1. <u>Предмет курсу германістики.</u>	11	1			10
Тема 2. <u>Відомості про давніх германців.</u>	14	2	2		10
Тема 3. <u>Германські мови та їх загальна характеристика.</u>	12	1		1	10
Змістовий модуль II. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДАВНЬОГЕРМАНСЬКИХ МОВ	53	8	4	1	40
Тема 1. <u>Фонетичні особливості давньогерманських мов.</u>	16	4	2		10
Тема 2. <u>Морфологічна характеристика давньогерманських мов.</u>	19	2	2		15
Тема 3. <u>Готська мова.</u>	18	2		1	15
Усього годин	90	12	6	2	70

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Германські мови.	2
2	Система голосних давньогерманських мов.	2
3	Система консонантизму давньогерманських мов.	2
4	Іменник, прикметник та займенник у давньогерманських мовах.	2
5	Дієслова давньогерманських мов.	2
6	Лексика давньогерманських мов.	2
7	Аналіз уривку з текстів та характеристика готської мови.	4
	Разом	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Батьківщина індоєвропейської прамови.	8
2	Характеристика давніх германців.	10
3	Розвиток сучасних мов.	8
4	Розвиток дифтонгів та монофтонгізація.	8
5	Займенники у давньогерманських мовах. Іменникові частини мови.	8
6	Переклад тексту.	10
	Разом	52

7. Індивідуальні завдання передбачають:

- роботу з текстом лекції;
- самостійну роботу з граматичними таблицями;
- вивчення літератури з фаху та її конспектування;
- підготовку до семінарів;
- аналіз мовних явищ;
- переклад готських текстів.

ІНДЗ : скласти конспект за темою „Давні германці” на базі літератури, яка була рекомендована для обов’язкового читання та підготувати проект

8. Методи навчання: лекції (оглядові, тематичні), семінари, робота з науково-дослідницькою та довідковою літературою, конспектування, читання, аналіз та переклад текстів.

9. Методи контролю: Поточне тестування, модульні контрольні роботи, оцінка за ІНДЗ

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			екзамен	100
T1	T2	T3	T4	T5	40	
10	20	10	10	10		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення:

опорні конспекти лекцій, навчальні посібники, хрестоматії, енциклопедичні словники, словники-довідники.

12. Рекомендована література

Базова

1. Аракин В.Д. Очерки по истории английского языка / В.Д. Аракин. – М., 1955. – 345 с.
2. Бах А. История немецкого языка/ А. Бах. – М., 1956. – 254 с.
3. Арсеньева Ч.Г. Введение в германскую филологию / Ч.Г. Арсеньева, С.П. Балашова, П.Н. Соловьева. – М.: Просвещение, 1998.
4. Головин Б.Н. Введение в языкознание / Б.Н. Головин. – М.: Высшая школа, 1977. – 564 с.
5. Гухман М.М. Готский язык / М.М. Гухман. – М.: Просвещение, 1958. – 453 с.
6. Жирмунский В.М. Введение в сравнительно-историческое изучение германских языков / В.М. Жирмунский. – М.- Л.: Наука, 1964. – 345 с.
7. Жлуктенко Ю.О. Вступ до германського мовознавства / Ю.О. Жлуктенко, Т.А. Яворська. – К.: Академія, 1974. – 243 с.
8. Каліущенко В.Л. Конспект лекцій і завдання до самостійної роботи з курсу "Вступ до германського мовознавства" / В.Л. Каліущенко, Г.Є. Бакаєва. – Донецьк, 2001. – 156 с.
9. Кодухов В.И. Введение в языкознание / В.И. Кодухов. – М.: Просвещение, 1979. – 254 с.
10. Кочерган М.П. Загальне мовознавство / М.П. Кочерган. – К.: Академія, 1999. – 198 с.
11. Левицький В.В. Основи мовознавства / В.В. Левицький, М.Л. Іваницька, Р.В. Іваницький. – Чернівці: Рута, 2000. -155 с.
12. Левицький В.В. Практикум до курсу "Вступ до германського мовознавства" / В.В.

Левицький, С.В. Кійко. – Чернівці: Рута, 2000. -176 с.

13. Левицький В.В. Этимологический словарь германских языков в 4-х томах / В.В. Левицький. – Черновцы: Рута, 2000. – 675 с.

Допоміжна

1. Мейе А. Основные особенности языков германской группы / А. Мейе. – М., 1952. – 342 с.
2. Прокош Э. Сравнительная грамматика германских языков / Э. Прокош. – М., 1954. – 254 с.
3. Чемоданов Н.С. Хрестоматия по истории немецкого языка / Н.С. Чемоданов. – М., 1978. – 546 с.
4. Цвет Л.Я. Основы истории германских языков / Л.Я. Цвет. – Тюмень, 1997. – 244 с.
5. Энгельс Ф. К истории древних германцев / Ф. Энгельс, К. Маркс. – Соч., т. 19. – 645 с.
6. Энгельс Ф. Происхождение семьи, частной собственности и государства / Ф. Энгельс, К. Маркс. – Соч., т. 21. – 632 с.
7. Moskalskaja J.J. Deutsche Sprachgeschichte / J.J. Moskalskaja. – М., 1977. – 356 с.

13. Інформаційні

ресурси www.lib.kiev.ua
[www.library.kr.ua/libworld/
elib.html](http://www.library.kr.ua/libworld/elib.html) www.krugosvet.ru
<http://referaty.com.ua/>
www.daad.de
www.thulb.de
[www.uni-
konstanz.de](http://www.uni-konstanz.de)
[www.vorota
.de](http://www.vorota.de)